

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

"Cái gì hợp lý thì tồn tại, cái gì tồn tại thì hợp lý".

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831)

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

BA GIAI ĐOẠN PHÁT TRIỂN CỦA CNTB

1. Giai đoạn một: Mô hình tự vận hành

1.1. Mô tả

CNTB mới ra đời, tăng cường quá trình tích lũy tư bản và tái sản xuất mở rộng.

Hình thành kinh tế hàng hóa, kinh tế thị trường. Một nền kinh tế tự do, cơ hội cho mọi cá nhân.

Động lực của sự phát triển là lợi ích cá nhân, lợi nhuận tư bản. Lý thuyết "bàn tay vô hình".

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

Công việc của nhà nước chỉ là tạo ra luật chơi chung cho tất cả. Tự do cạnh tranh, tự do làm ăn.

1.2. *Kết quả*

Hình thành một nền kinh tế hàng hóa, kinh tế thị trường với số lượng của cải khổng lồ.

Thúc đẩy sự phát triển vượt bậc của lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất.

Gia tăng vai trò cá nhân, kích thích sự sáng tạo.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

1.3. *Khiếm khuyết*

Gia tăng bất công xã hội, phân chia giàu nghèo ngày càng sâu sắc: một thiểu số giàu lên, đa số bị bần cùng hóa, con người bị tha hóa.

Tự hữu được coi là quyền thiêng liêng của con người, nhưng đa số người lao động đã bị mất đi cái quyền đó, nhà nước trở thành người đi bảo vệ quyền đó cho thiểu số, đối lập với lợi ích của số đông.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

Khủng hoảng kinh tế (khủng hoảng thừa nhưng con người vẫn thiếu đói).

Phá hoại môi trường, tàn phá môi sinh.

Lực lượng sản xuất bị phá huỷ, quan hệ sản xuất trở nên đối đầu.

Vấn đề quyền con người và dân chủ chưa được thật sự tôn trọng.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

2. Giai đoạn hai: Mô hình nhà nước điều tiết

2.1. Mô tả

Nhà nước thực hiện chức năng điều tiết, phân phối thông qua các hình thức: bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, an sinh xã hội, phúc lợi công cộng.

Nhà nước xây dựng các công trình công cộng: đường xá, trường học, bệnh viện.

Tự do cạnh tranh phải tính đến hiệu quả xã hội, ích lợi chung chứ không chỉ cho mỗi công ty, cá nhân.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

Cạnh tranh phải dựa trên cơ sở đạo đức, đời sống văn hóa tinh thần chứ không phải là huỷ diệt.

2.2. *Kết quả*

Tăng cường vai trò của nhà nước, nhà nước là của toàn dân.

Giảm bớt nguy cơ khủng hoảng kinh tế và xã hội.

Giảm bớt bất công xã hội.

Tăng cường vai trò của con người, dân chủ.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

2.3. *Khiếm khuyết*

Phúc lợi xã hội chỉ giảm đói nghèo ở mức có thể chịu đựng được chứ không phải là xóa bỏ đói nghèo.

Tăng thuế khiến người dân khó chịu đựng.

Chạy đua vũ trang, tăng chi phí quân sự.

Môi trường sinh thái bị phá hoại.

Bộ máy hành chính phình ra.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

3. Giai đoạn 3: Mô hình phân quyền

3.1. *Mô tả*

Bớt nhà nước, hạn chế nhà nước, giảm bớt bộ máy, nâng cao trình độ công chức.

Chuyển bớt các việc công cho NGOs.

Hình thành các định chế kinh tế quốc tế.

Tự nhân hóa những công việc có thể tự nhân.

Cổ phần hóa.

Bàn tay hữu hình.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

3.2. *Kết quả*

Nâng cao năng lực làm chủ của người lao động.

Tăng cường phúc lợi chung.

Tạo ra một xã hội dân sự.

Hình thành một thể chế với những bộ phận vận hành kiểm soát lẫn nhau.

Hướng tới một xã hội thịnh vượng và dân chủ.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

3.3. *Khiếm khuyết*

Áp đặt các giá trị phương Tây lên các nước khác. Toàn cầu hóa tức là Mỹ hóa.

Xoá nhòa bản sắc dân tộc.

Xuất hiện những xung đột cục bộ về tôn giáo-dân tộc nghiêm trọng.

Tăng khoảng cách giữa các nước phát triển và các nước đang phát triển.

Vẫn tồn tại bất công, phân tầng xã hội.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

CON ĐƯỜNG CỦA TRUNG QUỐC

Mở cửa sớm.

Xây dựng kinh tế thị trường XHCN mang màu sắc Trung Quốc.

Thuyết "ba đại diện".

Tư tưởng Đặng Tiểu Bình: Mèo đen hay màu trắng không quan trọng, miễn là bắt được chuột.

Chương 11

NHỮNG VẤN ĐỀ THAM KHẢO

CON ĐƯỜNG CỦA VIỆT NAM

Xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật ban đầu của CNXH phải dựa vào phương thức sản xuất TBCN: đầu tư nước ngoài, hình thành tầng lớp tư bản, kinh tế nhiều thành phần.

Khắc phục những khiếm khuyết của CNTB cũng như sai lầm của mô hình CNXH hiện thực trước kia: kinh tế thị trường định hướng XHCN có sự điều tiết của nhà nước.